

Galilea jako model církve

Prorok Izaiáš mluví o místě, které bylo dlouho vnímáno jako okrajové: o zemi Zabulon a Neftali, o Galileji pohanů. Nejde jen o geografickou periferii, ale o prostor nábožensky nejednoznačný, kulturně smíšený, historicky poznamenaný cizí nadvládou a ztrátou jistot. **Právě zde však podle proroka zazáří světlo, které zásadním způsobem promění situaci lidu.** Tma není popřena, ale je překonána tím, že do ní vstupuje Boží světlo.

Evangelista Matouš tento obraz vědomě připomíná ve chvíli, kdy popisuje začátek Ježíšova veřejného působení. Ježíš si nevolí Jeruzalém jakožto centrum náboženské autority, jasných struktur a pevných hranic. Usazuje se v Kafarnau, v Galileji. **Tím prezentuje otázku Božího království ne z perspektivy Boží moci a hotových Božích řešení, ale primárně z perspektivy Boží blízkosti k lidem a jejich konkrétní životní situaci.**

Galilea se tak stává modelem církve, která je na cestě. Ne církve dokonalé a uzavřené, konzervativní (v negativním slova smyslu), ale církve otevřené, dynamické, vystavené neustálým konfrontacím a otázkám. Místem, kde se setkávají různé zkušenosti víry, různé úhly pohledů na stejnou skutečnost i různé míry jistoty samotné víry.

Právě zde zaznívá nejdůležitější a fundamentální Ježíšova výzva: „Obráťte se, neboť se přiblížilo nebeské království.“ **Tuto výzvu nesmíme vnímat jako ortel, rozsudek nad jednotlivým lidským životem, ale jako pozvání k nové životní cestě, pozvání ke změně směru.**

Tento obraz velmi silně rezonuje s tím, co se dnes v církvi označuje pojmem synodalita. Samotné slovo znamená doslova: „kráčet spolu“. **Nejde především o nové struktury nebo procedury, ale o způsob, jakým církev žije:** zda je společenstvím, které se společně modlí, společně naslouchá, rozlišuje a hledá, nebo společenstvím, které pouze opakuje hotové odpovědi bez kontaktu s konkrétní realitou života lidí.

Žalmista tuto zkušenost vyjadřuje slovy: „Hospodin je mé světlo a má spása.“ To Ježíš je světlem pro nás, pro synodální církev. Duch svatý, který sestoupil na první společenství věřících a který neustále až do dnešní doby působí ve své církvi a v hloubce nitra opravdově věřících lidí, dává tuto jistotu, že také dnes Ježíš je naším světlem a naší spásou. **Ani synodální cesta není cestou bez nejistoty, ale cestou, na níž se člověk nemusí bát, protože ví, odkud světlo přichází.** Touha „přebývat v Hospodinově domě“ zde neznamena únik ze světa, ale zakotvení, které umožňuje jít dál.

Do tohoto obrazu vstupuje apoštol Pavel se svou výzvou ke korintské obci. Rozdělení, která v Korintu vznikla, nejsou jen otázkou osobních sympatií či stylů zbožnosti. **Jsou selháním společné cesty.** Každý mluví sám za sebe, každý se opírá o „svého“ učitele (dnes bychom možná řekli o své „já“), ale chybí společné rozlišování, společný zájem, společný střed.

Právě zde se ukazuje, že synodalita není opakem pravdy ani autority, ale cestou k naslouchání a k jednotě, která má svůj střed v Kristu, ne v lidských přesvědčeních a preferencích.

Ježíš v Galileji nejen hlásá, ale také povolává. A činí tak způsobem, který je výmluvný i pro dnešek. Nevybírá si učedníky z náboženských elit, ale lidi ponořené do každodenní práce. Nezve je k pasivnímu následování, ale k účasti. **Právě zde lze vidět hlubší smysl synodality:** každý má své místo na společné cestě, ne podle postavení, ale podle ochoty nechat se vést a spolupracovat s Ježíšem a celým společenstvím věřících.

Otázka pro nás dnes proto nezní, zda máme být synodální, ale zda chceme být církví galilejskou, nebo jeruzalémskou v negativním smyslu: uzavřenou do vlastních jistot, obávající se otázek a změn. Izaiášovo proroctví i evangelium naznačují, že Bůh často začíná nové věci tam, kde nejsou dokonalé podmínky, ale otevřená srdce.

Galilea není minulostí. Je obrazem církve, která se nebojí jít spolu, i když cesta není předem zcela jasná. Právě taková církev může být světlem – ne proto, že má na všechno odpověď, ale proto, že uprostřed cesty neztrácí Krista jako svůj střed.

Amen